

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/114/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817207076
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8817207076.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: H. D., S.. XX. XX. XXXX, N. M. C. XXX, XXX XX C., zastúpený: Mgr. František Chochol, advokát so sídlom Kalinčiakova 10, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 423 399 28, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpený: ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., Kýčerského 7, 811 05 Bratislava 1, IČO: 36 857 513, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 3.226,21 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.226,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.226,21 eur od 7.6.2018 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieta.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98%.
O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 25.7.2017 domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 3226,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.226,21 eur od 2.3.2012 až do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca vzhľadom na svoju finančnú tieseň uzavrel dňa 02.03.2012 so žalovaným obchodnou spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. Zmluvu o poskytnutí pôžičky (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej mal žalovaný poskytnúť žalobcovi pôžičku vo výške 6.397,15 eur, so splatnosťou do 3/2020. Následne žalobca splácal jednotlivé splátky žalovanému v zmysle predložených poštových poukazov. Žalobca ako spotrebiteľ má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy z dôvodu, že do dnešného dňa zaplatil žalobcovi viac, než by predstavovala výška poskytnutého úveru v prípade, ak by úverová zmluva bola v súlade so zákonom a teda platná. Žalobca sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia, o čo sa žalovaný obohatil, nakoľko výšku úrokov považuje za neúmernú, v rozpore s dobrými mravmi. Samotná zmluva je nejednoznačná, nakoľko žalovaný ako RPMN na jednom mieste uvádza hodnotu 32% a na strane druhej žalobcom udávaná priemerná hodnota RPMN predstavuje sumu 18,77 % a to pri rovnomernom splácaní. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že mu bol poskytnutý úver s dohodnutým úrokom výške 32,00 %. Uvedený úrok považuje za zjavne neprimeraný a v rozpore ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka a priečiaci sa dobrými mravom a teda absolútne neplatný. Absolútnu neplatnosť spôsobuje to, že dohodnuté úroky presahujú mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v Čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie NS SR 1 MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009). Pri úroku dojednanom v zmluve vo výške 32,00 %, v čase uzavretia zmluvy dň 02.03.2012, predstavovala priemerná úroková miera úverov

z obchodných bánk pri tomto type úveru hodnoty, ktoré nepresahovali hodnotu 16 %. (viď tabuľku). Nakoľko v úverovej zmluve je dohodnutý počet splátok úveru a to 96 a zmluvný vzťah mal trvať viac ako 5 rokov, je nutné hodnotiť tento úver ako úver nad 5 rokov a čomu zodpovedá príslušná sadzba. „Za daného stavu je výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností. Prípadná dohoda o úrokoch je tak neplatná v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú“ (rozsudok KS PO sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014). Odhliadnuc od vyššie uvedeného, úverovú zmluvu považujem za neurčitú a teda neplatnú a to s prihliadnutím na skutočnosť, že v posudzovanom prípade sa jedná o zmluvu spotrebiteľského charakteru, obsah ktorej som nemohol individuálne ovplyvniť. Žalovaný so žalobcom uzavrel spotrebiteľský úver podľa Zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy, kedy voči nemu postupoval bez odbornej starostlivosti a v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca svoje nároky opiera aj o ciele európskych smerníc na ochranu spotrebiteľa, ktorých zmyslom a cieľom je dosiahnuť stav, aby nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách spotrebiteľov nezaväzovali (najmä Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). V tejto súvislosti žalobca poukazuje na to, že tak Zmluvy o pôžičke č. 5012895 zo dňa 02.03.2012, bola vopred pripravená v neprospech žalobcu (spotrebiteľa), ktorý nemohol ovplyvniť jednotlivé zmluvné ustanovenia, v dôsledku čoho bol nútený podpísať celý obsah Zmluvy. Neprijateľnosť zmluvných podmienok a jeho dôsledky podľa čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS musí súd vyhodnotiť so zreteľom na čl. 4 ods. 1 tejto smernice, podľa ktorého: „1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.“ Žalobca je toho názoru, že jeho spotrebiteľské práva boli porušené najmä tým, že žalovaný použil v zmluve neprijateľné zmluvné podmienky. Ide najmenej o tieto neprijateľné zmluvné podmienky: Zmluvné podmienky, ktoré sú súčasťou zmluvy obsahujú ustanovenia napísané nečitateľným písmom takej veľkosti, že vzbudzujú oprávnené pochybnosti o dobrom úmysle žalobcu. Súdna prax ustálila, že spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.) práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy (rozsudky Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co 135/2012, 21Co 28/2012). Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a menšie písmo je nutné hodnotiť ako nepochopiteľný a ako zlý úmysel, ktorý nepožíva ochranu práva. (K drobnému písmu nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci I. ÚS 342/09). Žalovaný neposkytol žalobcovi všeobecné obchodné podmienky, ktoré neboli súčasťou zmluvy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto žalobca žiada vydať bezdôvodné obohatenie, o ktoré sa žalovaný obohatil nezákonným započítaním úrokov z omeškania a rôznych poplatkov a zmluvných pokút. Do dnešného dňa žalobca uhradil žalovanému celkovo sumu vo výške 9.623,72 eur, pričom výška poskytnutého úveru bola 6.397,51 eur. Žalobca tak do podania žaloby 57 mesačných splátok po 167,96 eur a štyri splátky v celkovej hodnote 50,-eur. Rozdiel predstavuje sumu 3.226,21 eur, čo predstavuje výšku bezdôvodného obohatenia, ktorého vydania sa od žalovaného v tomto konaní domáha. Žalobca ďalej poukázal na § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. b), § 3 ods. 3, § 4 ods. 6 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a doplnenie niektorých zákonov (Zákon o spotrebiteľských úveroch) účinného v čase podpísania zmluvy, na ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 451 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 298 CSP.

2. Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Vzniesol aj námietku premlčania uplatneného nároku.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to zmluvou o poskytnutí pôžičky z 1.3.2012, poštovými poukazmi o úhradách dlžnej sumy žalovanému, písomným podaním žalovaného z 18.6.2018, Notárskou zápisnicou a Prílohou 1 projektu, Všeobecnými obchodnými podmienkami platnými od 1.10.2010, súhrnnými informáciami o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok 2011, vyjadrením žalobcu z 11.12.2018, vyjadrením žalovaného z 11.1.2019 a 14.1.2019 spolu s prehľadom splátok a úhrad žalobcu k úveru č. 5012895, vyjadrením žalovaného z 17.1.2019 a 20.3.2019, vylúčením žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

4. V priebehu konania pôvodný žalovaný Consumer Finance Holding a.s., zanikol a jeho právnym nástupcom sa stal žalobca. Súd uznesením zo dňa 10.10.2018 č.k. 5Csp/114/2017-52 rozhodol o pokračovaní v konaní na strane žalovaného so spoločnosťou Všeobecná úverová banka. a.s., IČO: 31 320 155.

5. Právny predchodca žalovaného ako spoločnosť a žalobca ako klient uzavreli dňa 1.3.2012 zmluvu o pôžičke č. 5012895, pričom schválená výška pôžičky predstavovala sumu 6397,51 eur, ktorú mal žalobca uhradiť v 96 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala sumu 16124,16 eur, výška mesačnej splátky sumu 167,96 eur a ročná úroková sadzba 32%. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) predstavovala 32%.

6. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o pôžičke sa mali stať Všeobecné obchodné podmienky podľa bodu V. zmluvy označeného „Vyhlásenie zmluvných strán“.

7. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalobca na splátkach celkovo uhradil sumu 9663,72 eur.

8. V písomnom podaní z 18.6.2018 žalovaný uviedol, že zmluva je platným právnym úkonom, žalobca dosiaľ nepreukázal opak. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch preferuje platnosť zmluvy - inak sa § 9 v spojení s § 11 zákona ani interpretovať nedá (zákon preferuje platnosť zmluvy dokonca aj v prípade absencie písomnej formy právneho úkonu). Nie je ani úlohou súdu vyhľadávať dôvody neplatnosti právneho úkonu (navyše, ak terajšie tvrdenia žalobcu na adresu zmluvy, ktorú žalobca roky akceptoval, vykazujú vysokú mieru účelovosti). Existujúca judikatúra jednoznačne preferuje platnosť právneho úkonu pred jeho neplatnosťou, pričom v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27.03.2008, sp. zn. 26 Cdo 2317/2006, nález ÚS SR zo dňa 03.07.2008, sp. zn. I. ÚS 242/07-29, nález Ústavného súdu SR zo dňa 01.04.2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014, z oblasti ochrany spotrebiteľa aj rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 15.03.2012 vo veci prejudiciálneho konania sp. zn. C-453/10. Žalobca uvádza, že zmluva trpí nejakými z jeho strany bližšie nekonkretizovanými vadami právneho úkonu v súvislosti s údajne malým vyhotovením písma, alebo neprehľadnosťou či nezrozumiteľnosťou. Žalobca sám pred vyše 6 rokmi považoval celú zmluvnú dokumentáciu pre neho za čitateľnú, jasnú, zrozumiteľnú, podpísal ju, prijal značné peňažné prostriedky a zmluvný vzťah ňou založený akceptoval, v súčasnosti si však svoje dlžnicke povinnosti riadne neplní. V tomto ohľade si naša spoločnosť dovoľuje poukázať na nález Ústavného súdu SR zo dňa 01.04.2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014, v zmysle ktorého súd nesmie vychádzať z vlastnej predstavy o určitosti (čitateľnosti, jasnosti, zrozumiteľnosti atď.) zmluvy, ale musí pri posudzovaní zmluvy vychádzať zo všetkých relevantných zákonných kritérií uplatňovaných pri výklade právnych úkonov, ale aj z vôle účastníkov zmluvy, ďalej okolností, ktoré predchádzali uzavretiu zmluvy a aj z následného správania účastníkov zmluvy (viď odborné periodikum Justičná Revue č. 1/2017, s. 129-134). Zo zmluvnej dokumentácie je zrejmé, že ročná úroková sadzba bola v tomto prípade 32%, RPMN taktiež 32% (t.j. náklady spotrebiteľa, ktoré vstupujú do výpočtu RPMN, boli v tomto prípade len úroky); pokiaľ žalobca uvádza, že v zmluve uvedená výška priemernej hodnoty RPMN je 18,77%, tak k danému je možné uviesť, že daný údaj bol v danom čase štatistickým údajom zverejňovaným v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 21) Ministerstvom financií SR a NBS, ktorý údaj mali následne veritelia povinnosť uvádzať do zmluvy [§ 9 ods. 2 písm. y) zákona o spotrebiteľských úveroch] - žalobcovo mylné tvrdenie o nejednoznačnosti preto pravdepodobne vychádza z neznalosti reálií tohto typu úveru a príslušnej právnej úpravy. Žalobca vo svojej žalobe uvádza, že v zmluve o úvere dojednaná úroková sadzba (podotýkame, že predstavujúca v tomto prípade zároveň aj celkovú výšku odplaty, teda RPMN) vo výške 32% sa prieči dobrým mravom, a to z dôvodu toho, že je vo výške niečo málo cez dvojnásobok žalobcom tvrdeného priemeru úrokových sadzieb bánk v danom období (napr. v mesiaci marec 2012 13,71%). Pokiaľ žalobca poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu (sp. zn. 1M Cdo 1/2009), pozabúda dodať, že sa týkalo úrokovej sadzby vo výške až 60% (!). Ďalej poukázal na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Ohľadom na dátum uzavretia zmluvy o úvere konkrétne z tabuľky „Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok 2011“ zverejnenej dňa 31.01.2012; súhrnné informácie za 1. štvrtrok 2012 boli zverejnené až 30.04.2012, zmluva bola uzavretá dňa 02.03.2012), tak pre daný typ úveru (riadok „Ostatné spotrebiteľské úvery neuvedené v r. 1 až 5 vo výške od 1500 do 6500 eur vrátane“, stĺpec s údajom o RPMN pre „Zmluvná splatnosť od 5 do 10 rokov“) v danom čase bola hodnota RPMN vo výške 18,77%, a napríklad dvojnásobok takej sumy je 37,54% - v zmluve je pritom odplata (len) vo výške 32%. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo na vydanie

plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil - ak žalobca tvrdí, že považoval a považuje úver za bezúročný a bez poplatkov, je zrejmé, že doba 2 roky na uplatnenie práva na súde mu plynula a plynie od každej ďalšej splátky (za predpokladu bezodplatnosti úveru). Podľa prehľadu splátok žalobcu, za obdobie 2 rokov po dátume 25.07.2015 (žalobu podal žalobca na súd 25.07.2017) uhradil celkovo sumu 2.945,32 eur, zvyšok jeho údajného nároku je konzumovaný námietkou premlčania in eventum. Žalovaný žiadal, aby súd žalobu posudzoval aj v zmysle článku 5 Civilného sporového poriadku - zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Pokiaľ žalobca počíta údajné omeškanie s plnením jeho údajného nároku od podania jeho žaloby na súd, tak je zrejmé, že od daného okamihu nemohol byť žalobca (resp. jej právny predchodca) v omeškaní, nakoľko o údajných nárokoch žalobcu sa dozvedel až zo súdom doručenej žaloby.

9. Žalobca v písomnom podaní z 11.12.2018 uviedol, že žalovaný sa vo svojom vyjadrení snaží navodiť dojem, že žalobca mal možnosť individuálne ovplyvniť zmluvné podmienky, zmluva mu bola „ušíťá“ takmer na mieru a tvrdí a ako žalobca zneužíva právo, ak žiada, aby mu vrátil finančné prostriedky, na ktoré nemá žalovaný zákonný nárok. Už pri letmom pohľade na uzavretú zmluvu je na viacerých miestach zmluvy zrejmy nekalý úmysel žalovaného, ak v texte zmluvy používa písmo, ktoré je voľným okom takmer nečitateľné a na inom mieste zmluvy v „miniatúrnom“ texte ma zaväzuje zaplatiť v prípade omeškania sa so splátkami zmluvnú pokutu a sankčný úrok, ktoré nikde nešpecifikuje. Už len tento samotný fakt, spôsobuje neplatnosť tejto zmluvy resp. jej dojednaní a takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie s odbornou starostlivosťou a už toľko nie v záujme spotrebiteľa. Navyše aj samotný občiansky zákonník hovorí v § 53 ods. 3, že ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Spotrebiteľ preto v tomto vzťahu požíva vyšší stupeň právnej ochrany, pretože štandardne dostane na podpis hotovú predtlačенú formulárovú zmluvu. O jej osobitných dojednaniach a obsahu s ním nikto nejedná. Žalovaný vo vyjadrení pokračuje v nastolenom trende a zavádza súd, ak zamieňa výšku RPMN s úrokovou mierou. Dojednaný úrok je zjavne neprímeraný a v rozpore s dobrými mravmi, v zmysle postulátov rozhodnutia NS SR IMCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009. Vo svojom vyjadrení žalovaný „de facto“ tvrdí, že je v poriadku a v súlade s dobrými mravmi za pôžičku vo výške 6.397,15 eur požadovať odo mňa zaplata sumy 16.124,16 eur, čo predstavuje viac ako dva a pol násobok požičanej sumy. To, že sa dodávateľ rozhodne požičať finančné prostriedky zo svojho majetku spotrebiteľovi aj napriek tomu, že ho nepovažuje za dostatočne bonitného, predsa nie je možné zhojovať výškou úrokov a prostredníctvom nekalých zmluvných podmienok prieciac sa dobrým mravom a zákon u a tak prenášať toto jeho riziko, ktoré sa rozhodol podstúpiť na stranu spotrebiteľa. K námietke premlčania žalovaného žalobca uviedol, že jeho konanie je nutné hodnotiť ako úmyselné, keď napriek platnej právnej úprave (napr. rozhodnutia NS SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009) nekonal s odbornou starostlivosťou a v súlade s dobrými mravmi v prospech spotrebiteľa a teda bezdôvodné obohatenie od žalobcu vylákal úmyselne. Preto je potrebné v tomto prípade aplikovať premlčaciu lehotu 10 rokov. Poukázal na rozsudok KS Prešov sp. zn. 7Co/84/2011.

10. Žalovaný v písomnom vyjadrení z 11.1.2019 uviedol, že žalobca vo svojej žalobe však nijakým spôsobom neuvádza a nezdôvodňuje, prečo stotožňuje pojem „úrok úveru“ s pojmom „odplata za úver“. Pojem „odplata za úver“ je pojmom širším, pričom samotný zákonodarca v § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka uvádza, že nie „úrok úveru“ (užší pojem), ale práve celková „odplata za úver“ (širší pojem) nesmie podstatne prevyšovať odplatu (t.j. nie len úrok, ale celkovú odplatu) obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Nezdôvodňuje tiež prečo niečo málo cez dvojnásobok ním (nesprávne) uvádzanej referenčnej hodnoty (napr. 13,71% v mesiaci marec 2012) by malo predstavovať naplnenie zákonného pojmu „podstatné prevýšenie odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch“. Žalobcom uvádzaná referenčná hodnota je hodnotou priemernou, t.j. vypočítanou z čísiel nižších, ale i vyšších (prípadne možno aj niekoľkonásobne vyšších). Žalobca dané nijak nezdôvodňuje, ani len náznakom sa nevysporadúva so zákonným pojmom „podstatné prevýšenie“ a neposkytuje jeho výklad v osobitostiach tohto konkrétneho prípadu. Úroková sadzba je zložkou (celkovej) odplaty, pričom nie je v tomto prípade dôvodné izolovane posudzovať výšku úrokovej sadzby, ak zákonodarca kladie dôraz na (celkovú) odplatu. Žalovaný trval na vznesenej námietke premlčania. S tvrdením žalobcu sa v žiadnom prípade stotožniť nemožno, nakoľko v podstate znamená prezumpciu úmyslu na strane ktoréhokoľvek dodávateľa finančnej služby za úplnú a perfektnú znalosť výkladu právnych predpisov a celú koncepciu úmyslu v práve robí prakticky obsolétou. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 04.07.2017 sp. zn.

III. ÚS 448/2017-11. Občiansky zákonník nevytvára žiadnu osobitnú kategóriu osôb (či už fyzických alebo právnických), u ktorých sa úmysel získať bezdôvodné obohatenie prezumuje. V prípade, ak by aj takáto prezumpcia mala existovať, tak je na mieste otázka (na ktorú však žalobca neposkytuje ani len náznakovú odpoveď), kde sú jej hranice? Ak je totiž prezumpcia založená na perfektnej (t. j. úplnej, bez prípustnosti akýchkoľvek pochybení) interpretácii právnych predpisov alebo ich určitej časti, tak možno dospieť k ďalšiemu absurdnému záveru - u osoby s právnickým vzdelaním, musí byť bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatnej alebo čiastočne neplatnej zmluvy (či inak vadnej zmluvy) vždy úmyselným, pretože ako osoba práva znalá mala predsa vytvoriť zmluvu bezvadnú. Tvrdený úmysel (ako najzávažnejšiu formu zavinenia) je totiž potrebné v každom jednom uvažovanom prípade dôsledne preukázať bezo zvyšku a akýchkoľvek rozumných pochybností; žalobca však tieto svoje tvrdenia nijak dôkazne nepodložil.

11. V ďalších písomných podaniach žalovaný uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava svojich doterajších vyjadrení, pričom má za to, že už súčasný obsah súdneho spisu odôvodňuje také rozhodnutie tunajšieho súdu vo veci samej, ktorým žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne. V písomnom vyjadrení z 20.3.2019 žalovaný uviedol, že žalobca v tomto konaní prezentoval tvrdenia o údajnom úmysle žalovaného bezdôvodne sa na úkor žalobcu obohacovať, také tvrdenia žalobcu je nutné považovať za absurdné (a aj z toho dôvodu z procesného hľadiska za nepreukázané, dôkazne nepodložené) - žalobcom tvrdený úmysel (ako najzávažnejšiu formu zavinenia) je potrebné v každom jednom uvažovanom prípade dôsledne preukázať bezo zvyšku a akýchkoľvek rozumných pochybností. Nie je možné vychádzať z prezumpcie úmyslu - viď napr. verejne dostupné uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 04.07.2017 sp. zn. III. ÚS 448/2017-11, v zmysle ktorého: „...vedomosť žalovanej o tom, že plnenie jej nepatrí alebo jej bolo poskytnuté omylom, sa neprezumuje. Sťažovateľ, ktorý sa domáha vrátenia plnenia, musí preukázať, že žalovaná vedela alebo z okolností musela predpokladať, že jej vyplatená suma nepatrí, čo sa v danom prípade nepreukázalo...“. Taktiež k danej téme žalovaný poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018, ktorého kópiu k tomuto podaniu prikladá.

12. Žalobca vo výpovedi uviedol, že s jednotlivými ustanoveniami zmluvy pri jej podpise osobitne oboznamovaný nebol. Pôžičku splácal päť rokov, ale potom nestačil, nemal na živobytie. V čase uzavretia zmluvy mal zdravotné problémy s tlakom a so srdcom, neskôr mu bola amputovaná noha. Zmluvu nedokáže prečítať, nakoľko je napísaná veľmi malými písmenkami.

13. Prostredníctvom právneho zástupcu žalobca uviedol, že žalobca preukázal zákonné dôvody, ktoré sú podrobne rozvedené v žalobe. Zmluva neobsahuje ustanovenia, tak ako by obsahovať mala, je ju nutné považovať za bezúročnú. Úroková sadzba, ktorá je uvedená vo výške 32% je v rozpore s dobrými mravmi. Ak poskytl 6.000 eur a požadujú 16.000 eur vrátiť, už samo o sebe nasvedčuje, že to nie je v poriadku. Všetko podrobne rozviedli vo vyjadreniach. Žalovaný, ktorý dlhodobo poskytuje pôžičky, má jednať s odbornou starostlivosťou a má si byť vedomý jednotlivých zákonných ustanovení. Ak ich prekračuje, dopúšťa sa nejakým spôsobom konania, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, ešte sa nestretol s tým, aby zrušili tieto zmluvy, sami od seba, ak si je v súčasnosti vedomý toho, že tieto sú v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ jednotliví účastníci zmluvného vzťahu plnia ďalej, žalovaný neiniciuje takéto konanie a tým je zrejmé, že má vedomosť o tom, že jeho konanie je v rozpore s dobrými mravmi a je daný aj úmysel. Žalovaný nemôže tvrdiť, že koná nedbanlivo, ak má uzatvárať zmluvy s odbornou starostlivosťou. Sú to pokusy, ktoré sa snažia zbaviť zodpovednosti za uvedené nároky žalobcu. Žalobca si uplatňuje sumu, ktorá mu patrí, aj keby tá desaťročná lehota nebola daná, v celom rozsahu.

14. Podľa § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Ako vyplýva z § 458 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada. S predmetom bezdôvodného obohatenia sa musia vydať aj úžitky z neho, pokiaľ ten, kto obohatenie získal, nekonal dobromyseľne.

16. Ako vyplýva z § 100 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

18. V zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

19. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

21. Ako vyplýva z § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

22. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. V zmysle § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

24. Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, platného a účinného pre záväzkové vzťahy vzniknuté pred 1.februárom 2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovvej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

25. Podľa §3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., platného a účinného pre záväzkové vzťahy vzniknuté po 31. januári 2013, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

26. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

27. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemeší.

28. V tomto prípade všetky zmluvy uzatvorené medzi žalobcom a žalovaným boli zmluvami spotrebiteľskými v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ich uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobca ako spotrebiteľ, pričom obsah zmlúv, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný žalovaným bez možnosti žalobcu privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalobcu ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

29. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

30. Nepochybné zmluvy uzavreté medzi stranami sporu sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

31. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú žalovaným, súd považuje za potrebné uviesť nasledovné:

32. Ustanovenie § 107 ods. 1 OZ upravuje začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby a súčasne určuje dĺžku tejto premlčacej doby v trvaní dvoch rokov. Pre začiatok jej plynutia je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho úkor a subjekte, ktorý sa bezdôvodne obohatil.

33. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch (Ro NS ČR z 26. 9. 2001, sp. zn. 25 Cdo 1960/1999).

34. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil, vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (Ro NS SR, sp. zn. 1 Cdo 67/2011).

35. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať z preukázanej, skutočnej, nie teda len predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal; ustanovenie § 107 ods. 1 OZ nemá touto vedomosťou na mysli znalosť právnej kvalifikácie, ale iba skutkových okolností, z ktorých možno vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie (Ro NS ČR z 15. 6. 2010, sp. zn. 21 Cdo 3433/2008 a 21 Cdo 3434/2008).

36. V danom prípade bolo preukázané, že najskôr sa dozvedel žalobca, že na jeho úkor došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal až vtedy, keď navštívil Centrum právnej pomoci resp. najneskôr keď došlo k rozhodnutiu Centra o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci (12.4.2017). Podľa spisovej značky rozhodnutia Centra právnej pomoci (sp.zn. 2869/2017-KaHE) je zrejmé, že jednoznačne žiadosť Centru žalobca zaslal v roku 2017. Nie je teda podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobca pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia (kto sa na jej úkor obohatil a v akej výške). Rozhodujúce je vždy to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Z § 107 ods. 1 OZ totiž vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o skutkových okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Vzhľadom na skutočnosť, že subjektívna premlčacia doba je kategóriu subjektívnou a zo žaloby a jej príloh možno preukázateľne určiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel v roku 2017 a je na žalovanom, aby preukázal, že sa žalobca dozvedel o bezdôvodnom obohatení už skôr. Žalovaný navyše subjektívnu premlčaciu dobu nenamietal. Vo veci bolo preukázané, že žalobca podal žalobu na súd dňa 25.7.2017. Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že žalobca si uplatnil nárok pred uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej doby.

37. Nie je možné len predpokladať, že by oprávnená osoba mohla skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa to mohla dozvedieť alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Uvedený základný predpoklad je potvrdený aj judikatúrou súdov, vrátane rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky (napríklad NS SR pod sp. zn. 2 Cz 35/77 v spojení s uznesením ÚS SR pod sp. zn. III. ÚS 413/2013, NS ČR pod sp. zn. 30 Cdo 4366/2007, NS SR pod sp. zn. 5 Cdo 121/2009, NS ČR pod sp. zn. 33 Odo 477/2001)

38. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu dobu, súd poukazuje na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/138/2016 zo dňa 03. 11. 2016 z ktorého je zrejmé, že „je nepochybné, že ide o bezdôvodné obohatenie získané úmyselne, nakoľko žalovaný je nebankovým subjektom pôsiacim na finančnom trhu na Slovensku, ako taký je si vedomý toho, aké právne predpisy regulujú jeho činnosť a neuvedenie RPMN do zmluvy o predmetnom spotrebiteľskom úvere je nepochybne úmyselným porušením zákona, čo spôsobuje záver, že bezdôvodné obohatenie, ktoré takýmto spôsobom vzniklo je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne. Je nesporné, že spoločnosť HOME CREDIT, a. s. zneužíva svoje právo ako veriteľ, viackrát v priebehu rokov boli judikované všetkými súdmi rôznych stupňov porušenia práv spotrebiteľov, vrátane upozornenia Európskej komisie vo vzťahu k Slovenskej republike na riešenie ochrany spotrebiteľov práve v otázke zneužívania veriteľských práv touto spoločnosťou. Preto v obdobných spotrebiteľských veciach je potrebné vychádzať zo všeobecnej 10-ročnej objektívnej premlčacej lehoty, kde úmysly žalovaného obohacovať sa na úkor spotrebiteľov sú zrejmé, kde táto spoločnosť žalovaného má vedomosť z judikovaných rozhodnutí o svojom zneužití práva či využívaní neprijateľných zmluvných podmienok.“

39. Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2011, sp. zn. 7Co/84/2011: Dlhodobé ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať ročnú percentuálnu mieru nákladov sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Žalovaný ako to vyplýva z výpisu z Obchodného registra v rámci povoleného predmetu činnosti poskytuje úvery z vlastných zdrojov. Vzhľadom na túto skutočnosť je žalovaný povinný pri vykonávaní uvedenej činnosti postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi. Vzhľadom na uvedené sa vzniknuté bezdôvodné obohatenie žalovaného považovalo za úmyselné, pri ktorom platila 10 ročná objektívna premlčacia doba.

40. Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26.6.2018, sp. zn. 8Co/94/2017: „V prípade absencie obligatórnych náležitostí, resp. použitia neprijateľných zmluvných podmienok, by teda podľa názoru odvolacieho súdu mala byť aplikovaná desaťročná premlčacia doba.“

41. V prejednávacom prípade je potrebné aplikovať objektivnu 10-ročnú premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko nižšie konštatované nedostatky posudzovanej formulárovej zmluvy sú nepochybne úmyselným porušením zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj Občianskeho zákonníka. Žalovaný resp. jeho právny predchodca ako to vyplýva z výpisu z Obchodného registra v rámci povoleného predmetu činnosti poskytuje úvery z vlastných zdrojov. Vzhľadom na túto skutočnosť je žalovaný povinný pri vykonávaní uvedenej činnosti postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou pri dodržaní všeobecne záväzných právnych noriem a v súlade s dobrými mravmi. Vzhľadom na uvedené nemožno akceptovať argumentáciu žalovaného o tom, že sa nejdená o bezdôvodné obohatenie získané úmyselne.

42. V § 497 Obchodného zákonníka sa uvádza, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

43. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

44. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

45. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

46. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

47. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

48. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

49. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

50. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

51. V zmysle § 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

52. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

53. Ako vyplýva z § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

54. V zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

55. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že zmluvou o úvere právny predchodca žalovaného ako spoločnosť a žalobca ako klient uzavreli dňa 1.3.2012 zmluvu o pôžičke č. 5012895, pričom schválená výška pôžičky predstavovala sumu 6397,51 eur, ktorú mal žalobca uhradiť v 96 splátkach a celková suma pôžičky predstavovala sumu 16124,16 eur, výška mesačnej splátky sumu 167,96 eur a ročná úroková sadzba 32%. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) predstavovala 32%. Žalobca splátkami celkovo uhradil sumu 9663,72 eur.

56. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

57. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

58. Súd je toho názoru, že akékoľvek ustanovenie zmluvy, v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovanej ako spotrebiteľa, v prípade, že výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka o premlčaní. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

59. Pri riadení sa zhora citovanými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch, údaje obsiahnuté v tzv. formulárovej zmluve zo dňa 1.3.2012 však nezodpovedali požiadavkám kladeným na zmluvu o spotrebiteľskom úvere v rámci ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Ak totiž zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (§9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch), takéto náležitosti sú obligatónnymi, a v prípade absencie uvedených náležitostí, je potrebné považovať poskytnutý úver za úver bezúročný a bez poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže

ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Spotrebiteľ by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

60. Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalobca pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný v predmetnom prípade však túto možnosť nemal, keďže výška úrokov a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porovnaj aj uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/245/2010).

61. Pokiaľ ide o názor vyjadrený v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, je potrebné uviesť nasledovné:

62. V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

63. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice. Zákon o spotrebiteľských úveroch, platný a účinný v čase uzavretia zmluvy, nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

64. Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch sa tak líši od požiadavky Smernice. Zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a jednoznačne vyžaduje vyjadrenie jednak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 Zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

65. Pri rozpore medzi Smernicou a zákonom sa nemôže bez ďalšieho automaticky uplatniť Smernica pred vnútroštátnym právom. Vnútroštátny súd musí skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

66. V prípadoch, kedy súdy rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

67. Súd preto musí skúmať, či môže Smernici priznať nepriamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na

právnú povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednáť o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

68. Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem (bližšie k danej problematike napríklad aj <http://www.najpravo.sk/clanky/preco-rozsudok-sdeu-vo-veci-home-credit-slovakia-c-a-klara-biroovanie-je-sposobily-zmenit-rozhodovaci-prax-vseobecnych-sudov-sr.html>).

69. V súlade s § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd zohľadňuje aj ustálenú rozhodovaciu prax súdov. Pokiaľ ide rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Biróovej, je potrebné uviesť, že judikatúra vyšších súdov sa v otázke jeho aplikácie odlišuje. Súd preto poukazuje na vyššie cit. ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a najmä na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkolvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

70. Súd preto pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil sa k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

71. Pokiaľ ide Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15 súd poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/104/2016 zo dňa 30. 03. 2017, v ktorom sa uvádza: „Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem. Súd je preto názoru, že napriek odkazu žalobcu na predmetné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich, tak ako to ustanovuje § 11 tohto zákona, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.“

72. Súd poukazuje v danej súvislosti aj na rozsudok NS SR z 28.06.2016 sp. zn. 7Sžo61/2015, porov. tiež pri použití historického výkladu k totožnej dikcii podľa zákona č.258/2001 Zz. rozsudok NS SR vo veci 7Cdo/128/2016). Slovenská republika do nového Zákona o spotrebiteľských úveroch prevzala z predchádzajúceho zákona totožnú dikciu splácania spotrebiteľských úverov podľa splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

73. Zároveň súd poukazuje na názor vyslovený Krajským súdom v Trenčíne v rozhodnutí sp.zn. 27Co/36/2017 zo dňa 28. 02. 2017: „K poukazu na rozsudok Súdneho dvora EU zo dňa 09.11.2016 zn. C-42/15 odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. júla 2006, C-212/04 Adeneler, v ktorom uviedol, že povinnosť vnútroštátneho sudcu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou a zákazom retroaktivity, a nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva (pozri analogicky rozsudok zo 16. júna 2005, Pupino, C-105/03, Zb. s. I-5285, body 44 a 47). Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho, toto právo prináleží len vnútroštátnym súdom.“

74. Súd tiež poukazuje na ďalšie rozhodnutia, a to na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/2/2017 zo dňa 28. 06. 2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/7/2017 zo dňa 24. 07. 2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/164/2017 zo dňa 27. 06. 2017.

75. Zo zmluvy sa navyiac nedajú jednoznačne určiť ani termíny jednotlivých splátok ako celku, nakoľko splatnosť jednotlivých splátok k 20. dňu v mesiaci nie je priamo uvedená v texte zmluvy. Zo zmluvy o úvere teda nevyplýva presný termín splatnosti prvej splátky ako aj nasledujúcich splátok. Uvedené jednoznačne spochybňuje možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.

76. V súvislosti s rozsudkom Súdneho dvora EÚ C-42/15, súd poukazuje aj na názory v odborných článkoch: „Súdny dvor sa vo svojom rozhodnutí venoval výlučne sankciám vo vzťahu k absencii obligatórnych náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere a, napokon, za použitia výkladu a contrario z rozsudku vyplýva, že za nezávažné porušenie, ktoré by sa nemalo trestať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, možno považovať jedine absenciu takej zmluvnej náležitosti, ktorá nemôže nijakým spôsobom spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.“ (Systém ASPI - stav k 16.6.2017 do čiastky 66/2017 Z.z. Pokus o demýtizáciu rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Biróovej)

77. V tejto súvislosti poukazuje súd poukazuje na celkovú nezrozumiteľnosť formulára z 1.3.2012 vzhľadom na vizuálne spracovanie právneho úkonu a jeho zrozumiteľnosť aj s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 23Cdo/2942/2009, v ktorom Najvyšší súd ČR ustálil, že: „Nemožnosť určitý text prečítať bez vynaloženia zvláštneho úsilia a bez využitia zvláštnych pomôcok, by bola sama o sebe dostačujúcim dôvodom pre konštatovanie neplatnosti Zmluvy o úvere pre jej nezrozumiteľnosť, nakoľko platí, že právny úkon je nezrozumiteľný, ak jednajúci po jazykovej stránke nedosiahol v dôsledku vadného slovného či iného sprostredkovania (rozumej v skúmanom prípade vizuálneho spracovania) jasného vyjadrenia vôle.“

78. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 1.3.2012 neobsahuje údaj o splatnosti splátok, 1.splátky, iných poplatkov a konečná splatnosť úveru z dôvodu absencie týchto údajov v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere podpísanej oboma účastníkmi zmluvného vzťahu, tak ako to vyžaduje ust. § 9 ods. 2 písm. k) zák. o spotrebiteľských úveroch, preto je možné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

79. Podľa citovaného zák. ust. §9 ods. 2 písm. f) obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného údaj o konečnej splatnosti úveru. V súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a) zákona absencia uvedenej náležitosti nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

80. V zmluve absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch explicitne vyjadruje ako jednu z obligatórnych náležitostí údaj o konečnej splatnosti. Tento údaj musí byť v zmluve výslovne uvedený, nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí (napr. z počtu splátok úveru, nejednoznačne určený deň stanovený počtom dní od uzavretia zmluvy), najmä keď v danom prípade splatnosť jednotlivých splátok k 20. dňu v mesiaci nie je priamo uvedená v texte zmluvy. Počet a výška splátok úveru je samostatnou zmluvnou náležitosťou, ktorú nemožno stotožňovať s chýbajúcim údajom o konečnej splatnosti úveru.

81. V súvislosti s vyššie uvedeným súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/286/2014 zo dňa 27.05.2014 v obdobnej veci, podľa ktorého dôsledkom absencie údajov o konečnej splatnosti úveru je, že úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov.

82. Účelom zákona o spotrebiteľských úveroch a to jeho vyššie uvedených ustanovení je to, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, ktorá je dodávateľom určená na základe vstupných údajov (obdobný názor je vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19.9.2012, sp. zn. 17Co/151/2012).

83. Zároveň je potrebné uviesť, že aktom, ktorý by žalobcu zaväzoval nie sú ani Všeobecné obchodné podmienky, ktoré nie sú podpísané (§ 40 ods. 1, 3 OZ; porov. 2Cdo 245/2010) a navyiac bez platnej inkorporačnej doložky (uvedená drobným písmom v bode V. zmluvy označenom ako „ Vyhľadanie zmluvných strán“).

84. Pokiaľ ide o nároky na poplatky resp. zmluvnú pokutu, ktoré by mohli byť súčasťou žalovanej istiny a ďalšie sankcie podľa ustanovení Všeobecných obchodných podmienok, súd uvedené nároky považoval za neopodstatnené.

85. V prvom rade je potrebné uviesť, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň súdy judikovali ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O netransparentnú inkorporačnú doložku (v danom prípade v časti zmluvy označenej „Vyhlásenie zmluvných strán“) ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.

86. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písané takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

87. Neprijateľná inkorporačná doložka v danom prípade nemohla privodiť viazanosť Podmienok a Všeobecných obchodných podmienok zmluvy o pôžičke.

88. Ustanovenia v Podmienkach a vo Všeobecných obchodných podmienkach obsiahnuté, sa v prípade neprijateľnej inkorporačnej doložky nestávajú súčasťou zmluvy.

89. V zmysle zmluvy bola pôžička žalobcovi poskytnutá pri ročnej úrokovej sadzbe 32%.

90. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaná obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

91. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

92. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednaná, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

93. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov (96 splátok) v marci 2012 činil úrok 9,72% p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako trojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

94. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

95. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

96. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

97. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

98. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

99. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014.

100. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 329,22 z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 229,22% prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

101. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka).

102. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19

103. Okrem zjavne neprimeranej ceny úveru bola zmluva o pôžičke uzatvorená za neštandardných okolností. Žalovaný postupne zbral celkovo 4 úvery, zo zmluvy č. 7055992, Slovenská požíčovňa dňa 21.5.2009 s konečnou výškou záväzku 122,45 eur, zo zmluvy č. 7069488, Slovenská požíčovňa dňa 15.3.2010 s konečnou výškou záväzku 1098,51 eur, zo zmluvy č. 7037750, Slovenská požíčovňa dňa 14.2.2011 s konečnou výškou záväzku 1818,08 eur, zo zmluvy č. 6087935, Slovenská požíčovňa dňa 21.2.2011 s konečnou výškou záväzku 1358,47 eur. Podpisom posudzovanej zmluvy žalobca žiadal, aby sa z poskytnutej pôžičky uhradili vyššie uvedené záväzky voči spoločnosti a záväzky voči VÚB, a.s., kde spoločnosť vystupuje ako správca. Zmluvy žalovaný uzatvoril s jedným a tým istým veriteľom, ktorým bol žalovaný.

104. Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany spotrebiteľa ako záchranný produkt, nov skutočnosti, ak je spotrebiteľ vo finančnej tiesni a berie úver, aj keď nemá na jeho splatenie a spolieha sa na prax veriteľa, že po čiastočnom zaplatení sa bude „vec riešiť novým úverom“, tak takýto postup veriteľa je bez odbornej starostlivosti a ide obojstranne o nezodpovedný postup. Kým však na strane spotrebiteľa ide o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítať s vyvedením dôsledkov zo strany súdu súvisiacich s podcenením bonity dlžníka. Je neakceptovateľné, aby sa spotrebiteľom poskytovali úvery do takej miery, že na dlhé až viacročné obdobia sa spotrebiteľia nezodpovednou úverovou praxou veriteľov zaúverujú až do nezvládnuteľných rozmerov. Opatrenia súdu sú v takýchto prípadoch plne kompatibilné s cieľmi smernice o spotrebiteľských úveroch (bod 26 preambuly).

105. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Civilnoprávna úžera spôsobu je neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru (NS ČR 21Cdo/1484/04). Okrem už vyššie uvedeného, v danom prípade súd dospel aj k záveru, že žalovaný využil ľahkovážnosť a finančnú závislosť žalobcu, čím sa dopustil civilnoprávnej úžery, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o pôžičke v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi.

106. Žalobcovi žalovaný poskytol na základe posudzovanej formulárovej zmluvy finančnú čiastku 6397,51 eur, pričom žalobca splátkami celkovo uhradil sumu 9663,72 eur. Žalobca si tak dôvodne uplatnil nárok bezdôvodné obohatenie v sume 3226,21 eur proti žalovanému na základe predmetnej zmluvy a v uvedenej časti súd žalobe vyhovel. Pokiaľ by aj súd neakceptoval argumentáciu žalobcu o desaťročnej úmyselnej premlčacej dobe na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale by akceptoval trojročnú objektívnu premlčaciu dobu odo dňa kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo, je potrebné uviesť, že žalobca podal žalobu na súd dňa 25.7.2017, pričom premlčané by boli nároky spätne pre 25.7.2014. Do dňa 25.7.2014 však mal žalobca k predmetnej zmluve splátkami uhradených iba 4702,88 eur, teda splácal ešte samotnú istinu poskytnutého úveru. Nárok na bezdôvodné obohatenie (pri predpoklade bezúročnosti spotrebiteľského úveru, ako to súd rozoberal vyššie) tak žalobcovi začal vznikať jednoznačne až po uvedenom dátume, preto nárok uplatnený žalobou nemôže byť za žiadnych okolností premlčaný v trojročnej objektívnej premlčacej dobe na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

107. Súd zároveň zaviazal žalovaného v zmysle § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka k zaplateniu zákonného úroku z omeškania vo výške 5,00 % z dlžnej sumy odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému dňa 6.6.2018, t.j. od 7.6.2018 do zaplatenia.

108. Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručeníu je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručeníu najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011, sp. zn. 5 Cdo 129/2010).

109. Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď doručením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vhozením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu. Stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť.

110. Jednostranný písomný prejav vôle je účinný voči adresátovi v okamihu, resp. dňom ocitnutia sa v jeho dispozičnej sfére a možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom (napr. vložením do poštovej schránky v mieste bydliska adresáta, ak sa tam zdržiava). Nie je prípadne rozhodné, že sa adresát nedozvedel v tento deň o obsahu právneho úkonu (Uz NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1334/2006).

111. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala.

112. Z uvedeného je zrejmé, že posúdenie otázky okamihu splatnosti pohľadávky žalobcu je potrebné odvodiť od ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka a skutočnosti, kedy sa prejav vôle žalobcu dostal do dispozičnej sféry žalovaného. Za kvalifikovanú výzvu k plneniu v prejednávanej veci je potrebné považovať žalobu. Za výzvu o vydanie bezdôvodného obohatenia súd považuje okamih, kedy sa jednostranný písomný prejav vôle žalobcu stal účinným, nakoľko sa ocitol v dispozičnej sfére žalovaného s možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom.

113. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. Ku dňu 7.6.2018 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,00 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 5,00 % ročne.

114. Vo zvyšku tak súd zamietol nárok žalobcu na úrok z omeškania od 25.7.2017 do 7.6.2018 zo sumy 3226,21 eur, čo po vyčíslení predstavuje sumu 139,64 eur.

115. V súvislosti s omeškaním nároku z bezdôvodného obohatenia súd poukazuje aj na názor vyjadrení v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/18/2013 zo dňa 25.4.2013.

116. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

117. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

118. Žalobca požadoval sumu 3226,21 eur, úrok z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 3226,21 eur odo dňa 25.7.2017 (podania žaloby) do zaplataenia, ktorý po vyčíslení ku dňu doručenia žaloby žalovanému (6.6.2018) predstavuje sumu 139,64 eur.

119. Z uplatnenej sumy 3226,21 eur s úrokom z omeškania 139,64 eur žalobca dôvodne uplatňoval istinu 3226,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 7.6.2018 do zaplataenia.

120. Žalobcov úspech tak predstavoval 98,81% ($3226,21 \times 100 : 3365,85 = 98,81\%$) a neúspech 1,19% a po odpočítaní neúspechu žalobcu od jeho úspechu, žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere $97,62\% = 98\%$, pričom uvedenú náhradu mu súd aj priznal. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.